

Biografia

Jennifer Bate, orgue

Figura entre els màxims intèrprets internacionals de l'orgue i ja fa temps que és reclamada pels grans festivals d'arreu del món. El seu repertori abasta des de la música del segle XVIII fins a les partitures virtuosístiques més modernes. Molts compositors han escrit per a ella inspirats en la seva tècnica extraordinària i el do per extreure les màximes possibilitats de l'orgue.

Ha ofert recitals en gairebé cinquanta països, entre els quals més de 40 a França i 150 a Itàlia. El 1990 el seu mestratge va ser guardonat com a Personalitat de l'Anné. El 1996 va rebre el títol de Ciutadana Honorífica d'Alessandria (província italiana), pels seus vint anys de servei a la música a la Itàlia del nord. El 2002 ingressà a la Royal Society of Arts i el 2007 va rebre el doctorat *honoris causa* de música. El 2008 va ser distingida amb l'Orde de l'Imperi Britànic amb motiu de l'aniversari de la reina. El 2011 el govern francès la va nomenar oficial de l'Orde de les Arts i les Lletres i cavaller de la Legió d'Honor.

Considerada autoritat mundial en les obres d'orgue d'Olivier Messiaen, amb qui havia col·laborat assíduament, esdevingué l'organista preferida del compositor, que li reassignà tots els recitals d'orgue de la seva última dècada de vida. El 1995 va obrir el Festival Messiaen a l'església de la Sainte Trinité de París, on s'executaren i es va dur a terme l'enregistrament de la integral per a orgue del compositor, CD que va rebre diversos premis (Diapason d'Or, Preis der Deutschen Schallplattenkritik).

El seu programa de televisió *La Nativité*, gravat en directe a la catedral de Norwich, va ser editat en DVD per Digital Classics (2010). Un dels seus àlbums més populars és *Vivaldi Double and Triple Concertos* (Unicorn-Kanchana Records). També té altres gravacions, com

Virtuoso French Organ Music, un altre amb les obres completes de Franck i Messiaen, i la històrica antologia *From Stanley to Wesley*, tots amb l'etiqueta de *top recommendation* de la «Penguin CD Guide». El seu CD amb obres recentment descobertes de Samuel Wesley, juntament amb *The Wesley and their contemporaries* van ser molt lloats per la crítica. I el conjunt de 5 cedés amb la integral de la música per a orgue de Felix Mendelssohn (68 peces) inclouen algunes obres que s'han descobert fa poc i que encara no s'havien enregistrat mai. El seu darrer àlbum és *The complete organ works of Peter Dickinson* (Naxos, 2009).

Recentment ha fet actuacions a Austràlia, Àustria, Croàcia, França, Alemanya, Holanda, Itàlia, Mònaco i Espanya. I els compromisos al Regne Unit han inclòs un solo per a *BBC Promenade Concert* i el *Livre du Saint Sacrement* de Messiaen en el South Bank Festival Messiaen a la catedral de Westminster. Ofereix classes magistrals i conferències en universitats, com Oxford, Cambridge i Bristol, i al Jennifer Bate Organ Academy for Girls anualment. Té un programa pioner d'educació musical, *A guide to the king of instruments*, que exposa en un dels cinc idiomes que parla i que és molt demanat per grups de totes les edats.

També és compositora: el seu *Reflections* suposa una "biografia musical" que recorre tot un quart de segle dedicat a l'orgue.

DIMARTS, 10 DE NOVEMBRE DE 2015 – 20.30 h
Orgue al Palau Sala de Concerts

Jennifer Bate

Obres de Bach i Messiaen

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Troba'ns a:

www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

Programa

I 36'

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Fantasia en Sol, BWV 572

Pastoral en Fa (quatre moviments), *BWV 590*

Passacaglia i fuga en Do menor, BWV 582

II 34'

Olivier Messiaen (1908-1992)

Dos moviments de *Les Corps Glorieux*

“Force et agilité des Corps Glorieux”

“Joie et clarté des Corps Glorieux”

Diplyque

“Dieu parmi nous”, de *La Nativité du Seigneur*

Proper concert

Thomas Trotter, orgue

DIJOUS, 04.02.15 – 20.30 h

Sala de Concerts

J. S. Bach: *Tocata i fuga en Fa major, BWV 540*

Anònim: *Dansa del segle XVII*

M. Kagel: *Rondeña* (extret de *Rrrrrrr...*)

M. Moszkowski: *Dansa espanyola* (arr. Trotter)

J. Dove: *The dancing pipes*

R. Schumann: *Tres fugues sobre B.A.C.H.*

(3, 4 i 5)

F. Liszt: *Fantasia i fuga sobre B.A.C.H.*

G. Bizet: *Suite sobre ‘Carmen’* (arr. E. Lemare)

Comentari

La *Fantasia en Sol major, BWV 572* de J. S. Bach –o “Pièce d’orgue”–, que denota la influència dels mestres francesos, és una composició de joventut molt original, única en l’obra del compositor i d’una gran inventiva. La primera part, “Très vite”, és formada per un seguit d’acords arpegiats en semicorxeres, com un recitatiu pròdig en imitacions i efectes d’eco; la segona, “Gravement”, es basa en una polifonia rica en retards i dissonàncies, i el “Lentement” final és la conclusió orgànica de l’obra.

La *Pastorale en Fa major, BWV 590* (*Pastorella pro organo*) està formada per quatre moviments breus sense relacions tonals, temàtiques, formals o estilístiques. Data dels darrers anys de Weimar i té una clara influència italiana. Només el primer moviment presenta el ritme típic d’una pastoral en compàs de 12/8; el segon és una alemanda; el tercer evoca un solo de concert instrumental amb una melodia ricament ornamentada sobre una pulsació regular, i finalment el quart és un preciós fugat, en 6/8, el tema del qual és com una garlanda que es desenvolupa uniformement en semicorxeres.

La monumental *Passacaglia i fuga en Do menor, BWV 582* no té equivalents en cap obra organística de Bach ni en tota la literatura anterior per a orgue. Els estudiosos es pregunten quan, com i per a qui va ser escrita, però sense trobar-hi resposta: no en tenim cap referència biogràfica i, fins i tot, el manuscrit original es va perdre durant el segle XIX. En tot cas, aquesta construcció gegantina de 292 compassos ens apareix com una gesta genial en què el compositor va voler conciliar el rigor més absolut en la repetició constant d’un motiu obstinat amb la més inoïda fantasia de les vint variacions, i tot això bastint un tot coherent quant a forma, unitat i dramaturgia. Els quatre primers compassos de l’*ostinato* de la *Passacaglia* formen el subjecte de la fuga, que bé es podria considerar com la variació número 21.

Olivier Messiaen exercí l’ofici d’organista durant més de mig segle a la Trinité de París, on acompanyà els serveis litúrgics i tingué ocasió d’experimentar el seu llenguatge mitjançant la improvisació. Molt aviat depassà els tòpics de la música parroquial, de manera que la seva obra organística figura entre les més importants del segle XX. Alhora, l’orgue va ser per a ell un vehicle per proclamar la paraula de Déu i les veritats de la religió.

El cicle *Les Corps Glorieux* (1939), “set visions breus de la vida dels Ressuscitats”, sintetitza les experiències del primer període creatiu d’un compositor que aleshores tenia trenta anys. El *Diplyque* (1930), “assaig sobre la vida terrenal i l’eternitat feliç”, il·lustra amb dues parts diferenciades el combat entre la vida i la mort, un tema recurrent en el compositor. Finalment “Dieu parmi nous” corona el cicle de nou meditacions *La Nativité du Seigneur* proclamant la glòria de Crist i la joia de ser cristià.

Lluís Millet i Loras, musicògraf